

Svjetska meteorološka organizacija – SMO
World Meteorological Organization – WMO
(Specijalizirana agencija Ujedinjenih naroda)

Vrijeme • Klima • Voda

Za informativne medije
Neslužbeni dokument

Objava za medije

N° 985

PONEDJELJAK 24. OŽUJKA 2014.

Godišnje izvješće o klimi – naglasci na ekstremnim pojavama

Ženeva, 24. ožujka 2014. – Prema godišnjem izvješću o stanju klime Svjetske meteorološke organizacije, u 2013. godini iznova su se pokazali dramatični utjecaji suša, valova vrućine, poplava i tropskih ciklona na ljude i imovinu, na svim dijelovima planeta. Izvješće je potvrdilo da je 2013., uz 2007., bila šesta najtoplija godina otkako se bilježe temperature, čime se nastavlja dugoročni trend globalnog zatopljenja. Ovdje se nalazi pregled temperatura na regionalnoj i državnog razini, kao i ekstremne pojave i pojedinosti o ledenom pokrivaču, zagrijavanju oceana, podizanju razine mora i koncentracijama stakleničkih plinova – sve u međusobnoj povezanosti, kao konzistentni pokazatelji klimatskih promjena.

Trinaest od četrnaest najtoplijih godina otkako postoje službena mjerenja sve su se dogodile u 21. stoljeću, a svako od posljednja tri desetljeća bilo je toplije od prethodnog, kulminirajući u razdoblju od 2001. do 2010., najtoplijem desetljeću otkako postoje službena mjerenja. Prosječne površinske temperature tla i oceana u 2013. godini bile su 14,5°C, što je 0,50°C iznad prosjeka u razdoblju od 1961–1990. te 0,03°C više od desetogodišnjeg prosjeka u razdoblju od 2001. do 2010. godine. Temperature u mnogim dijelovima južne hemisfere bile su izrazito visoke, s tim da je Australija imala najtopliju godinu ikada zabilježenu, a Argentina drugu najtopliju.

„Prirodni fenomeni poput vulkanskih erupcija ili pojava kao što su El Niño i La Niña oduvijek su oblikovali klimu, utjecali na temperature ili izazivali nepogode poput suša ili poplava. No, mnoge ekstremne pojave koje su se dogodile 2013. godine bile su očekivani rezultat klimatskih promjena uzrokovanih utjecajem čovjeka. Tako smo svjedočili većoj količini oborina, žešćim vrućinama, a i velikim štetama izazvanim razornim valovima i priobalnim poplavama, sve uslijed podizanja razine mora, poput tragičnog ishoda tajfuna Haiyan na Filipinima“, istaknuo je gosp. Michel Jarraud, glavni tajnik SMO-a.

„Proces globalnog zatopljenja ne miruje“, kaže dalje gosp. Jarraud. Zagrijavanje oceana se ubrzava, čak i na velikim dubinama. Više od 90% viška energije zarobljene u stakleničkim plinovima pohranjeno je u oceanima. Razine stakleničkih plinova dosežu rekordne vrijednosti, što znači da će se naša atmosfera i oceani nastaviti zagrijavati i u sljedećim stoljećima. Zakoni fizike su neumoljivi.“

„Vremenska prognoza, koja uključuje predviđanje oluja i drugih opasnih pojava, zadnjih je godina postala mnogo pouzdanija. Kako smo vidjeli u listopadu na primjeru ciklone Phailin, druge najjače tropske ciklone koja je pogodila Indiju otkako postoje moderna mjerenja, bolje prognoziranje u sprezi s državnim djelovanjem u svrhu podizanja razine zaštite i osiguranja skloništa, uvelike smanjuju gubitak života. Moramo nastaviti raditi na podizanju razine spremnosti i jačanju sustava ranog upozoravanja i to multidisciplinarnim pristupom u svrhu smanjenja rizika od katastrofa.“

Izvješće o stanju klime sadrži revidiranu studiju o rekordnim vrućinama u Australiji u 2013. godini. Prilikom izrade studije, znanstvenici sa ARC Centre of Excellence for Climate System Science Sveučilišta u Melbourneu, Australija, koristili su devet najsuvremenijih globalnih klimatskih modela

kako bi istražili jesu li promjene vjerojatnosti pojave ekstremnih vrućina tijekom ljeta u Australiji posljedica utjecaja čovjeka.

„Usporedba simulacije klimatskih modela sa i bez ljudskog čimbenika pokazuje da je, kao rezultat utjecaja čovjeka na klimu, bilo pet puta vjerojatnije da će se dogoditi rekordno vruće australsko ljeto 2012/13, te da bi rekordno topla kalendarska godina 2013. bila zapravo nemoguća bez ljudskog utjecaja, i to zbog plinova u kojima se zarobljava toplina. Ovo nam dobro ilustrira kako neke ekstremne pojave postaju puno vjerojatnije uslijed klimatskih promjena“, zaključuje se u studiji.

SMO, kao međunarodno priznati autoritet i izvor informacija na ovom području, u svom izvješću za 2013. godinu naglasak stavlja na sljedeće ključne klimatske pojave u 2013. godini:

- Tajfun Haiyan (Yolanda), jedna od najjačih oluja koja se ikada dogodila, razorila je dijelove središnjih Filipina.
- Temperature zraka iznad kopnenog dijela na južnoj hemisferi bile su vrlo visoke, s raširenim toplinskim valovima. Australija je imala rekordno toplu godinu, Argentina drugu najtopliju, a Novi Zeland treću najtopliju.
- Ledeni polarni zrak sručio se nad dijelove Europe i jugoistok SAD-a.
- Angolu, Botsvanu i Namibiju zadesile su velike suše.
- Obilne monsunske kiše uzrokovale su velike poplave na granici Indije i Nepala.
- Velike kiše i poplave pogodile su sjeveroistočnu Kinu i istočne dijelove Ruske Federacije.
- Velike kiše i poplave pogodile su Sudan i Somaliju.
- Velika suša pogodila je južnu Kinu.
- Sjeveroistočni Brazil pogodila je najveća suša u posljednjih 50 godina.
- Najveći ikada zabilježeni tornado pogodio je El Reno, Oklahoma, SAD.
- Ekstremne količine oborina uzrokovale su velike poplave u Alpama, u Austriji, Češkoj, Njemačkoj, Poljskoj i Švicarskoj.
- Dosad neviđeni snijeg pao je u Izraelu, Jordanu i Siriji.
- Koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi dosegnule su rekordne razine.
- Svjetski oceani dosegnuli su nove rekordne razine.
- Doseg morskog leda na Antarktici dosegnuo je rekordni dnevni maksimum.

Izvješće sadrži dubinsku analizu regionalnih trendova, u sklopu nastojanja SMO da pruži više informacija na regionalnoj i državnoj razini, a u svrhu prilagodbe klimatskoj varijabilnosti i promjenama. Izvješće je objavljeno u sklopu aktivnosti kojima se obilježava Svjetski dan meteorologije, 23. ožujka.

Procjena globalne temperature temelji se na tri nezavisna izvora podataka: Met Office Hadley Centre i Climatic Research Unit Sveučilišta East Anglia (HadCRU), oboje u Ujedinjenom kraljevstvu; National Climatic Data Center of the National Oceanic and Atmospheric Administration (NCDC NOAA), sa sjedištem u SAD-u; te Goddard Institute for Space Studies (GISS) kojeg vodi National Aeronautics and Space Administration (NASA), također sa sjedištem u SAD-u.

Sažetak izvješća i cjelovito izvješće bit će dostupni na web stranici www.wmo.int

Za daljnje informacije, molimo kontaktirajte Clare Nullis: +41 22 730 8478 (fiksni tel.), +41 79 709 1397 ili cnullis@wmo.int